

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2016 toteutumisen arviointi

VD/1784/11.02.00.01/2014

KR/KHI

Ympäristölautakunta hyväksyi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman vuosille 2015-2019 kokouksessaan 10.12.2014. Valtioneuvoston asetuksen 665/2006 mukaisesti valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan lautakunnassa vuosittain. Lautakunnan lisäksi toiminnasta ja suunnitelmien toteutumisesta raportoidaan aluehallinto- ja keskusviranomaiselle maaliskuun loppuun mennessä. Valvontayksiköiden tulee tallentaa edellisen vuoden raportit ja toimielimen päätös asian käsittelystä ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmään (VYHA).

Terveydensuojeluvalvonta

Terveydensuojeluvalvonnan kohteita, joihin tehdään suunnitelmallista valvontaa, oli 656 kappaletta. Suunnitelmallisista tarkastuksista (230 kpl) saatiin toteutettua 134 (58) %, mikä on hieman edellistä vuotta enemmän. Osalla kohteista tarkastustiheys on harvemmin kuin kerran vuodessa, joten kaikkiin kohderyhmiin ei suunniteltu tarkastuksia vuodelle 2016.

Talousvettä toimittavien laitosten, uimahallien ja uimarantojen valvonta toteutui suunnitellusti. Samoin vanhainkodit ja lastenkodit saatiin tarkastettua suunnitellulla tavalla. Peruskoulujen valvontaa onnistuttiin lisäämään edellisestä vuodesta. Tarkastuksista toteutui 72 %, kun edellisenä vuonna tarkastuksista pystyttiin toteuttamaan noin puolet. Samoin kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavien huoneistojen valvonnassa onnistuttiin hyvin, toteuma oli 60 % suunnitellusta. Päiväkotien tarkastuksista toteutui 38 % ja liikuntapaikoista 43 %. Lasten ja nuorten kerhotilojen ja nuorisotilojen valvontaa ei pystytty toteuttamaan resurssipulasta johtuen.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi tehtiin 234 suunnitelman ulkopuolista tarkasta, mikä on hieman edellistä vuotta enemmän. Uusien kohteiden käyttöönottotarkastuksia tehtiin 53. Asuntoihin, kouluihin ja päiväkoteihin tehtiin yhteensä 81 terveyshaittaepäilyyn liittyvää tarkastusta ja 60 mittausta/näytteenottoa. Muita yhteydenottoihin liittyviä tarkastuksia tehtiin 34 tarkastusta, nämä olivat lähinnä haittaeläimiin liittyviä tarkastuksia. Seuranta- ja jälkitarkastuksia tehtiin 39.

Suunnitelmallisista tarkastuksista kolmannes johti kehotuksen antamiseen. Eniten kehotuksia annettiin kouluihin, päiväkoteihin, vanhainkoteihin, uimahalleihin ja liikuntatiloihin. Huomautettavaa oli erityisesti ilmanvaihdosta, kosteusvaurioista ja yleisestä siisteydestä. Muiden kuin suunnitelmallisten tarkastusten osalta kehotukseen johtavia epäkohtia oli noin kolmasosassa kohteista.

Talousvedestä ja uimavesistä otettiin vuoden aikana 621 suunnitelman mukaista viranomaisnäytettä. Lisäksi uimahalleista otettiin 176 pintapuhtausnäytettä. Valvontasuunnitelman mukaisesti toteutettiin yhden vesijohtoverkoston ulkopuolelle kuuluvan alueen kaivovesiprojekti, jossa selvitettiin talousveden laatua ja riittävyttä. Talousveden erityistilannesuunnitelmia päivitettiin vuoden aikana. Erityistilannesuunnitelmaan liittyvien toimintakorttien laatimista jatketaan vuonna 2017.

Sidosryhmätyöskentelyä jatkettiin edellisen vuoden tapaan. Osallistuttiin koulujen sisäilmatyöryhmiin ja tehtiin yhteistyötä rakennusvalvonnan, tilakeskuksen, sivistysviraston ja pelastuslaitoksen kanssa.

Terveydensuojelun tehtäviä hoidettiin useita kuukausia vajailla resursseilla, mikä vaikutti tulokseen. Kokonaisuudessaan terveydensuojeluvalvonnan toteutumista voidaan kuitenkin pitää hyvänä.

Tupakkalain valvonta

Tupakkalain mukaista valvontaa tehdään pääasiassa muun valvonnan yhteydessä. Valvottavia tupakan vähittäismyyntipaikkoja oli vuoden alussa 254 kpl. Valvontasuunnitelman mukaan kohteet suunnitellaan tarkastettavan Valviran ohjeistuksen mukaisesti joka toinen vuosi. Asetettua tarkastustavoitetta 127 tarkastusta ei aivan saavutettu kun tarkastuksia tehtiin 85 (67 %). Puutteita havaittiin noin joka neljännessä tarkastetussa kohteessa, mikä on huomattavasti enemmän kuin

edellisenä vuonna, jolloin puutteita oli kymmenesosassa kohteista. Havaitut puutteet koskivat edelleen yleisimmin sitä, ettei myyntilupa ollut esillä tai myyntikieltomerkinnät puuttuivat tai olivat virheellisiä. Puutteita oli myös omavalvontamerkinnöissä.

Tupakointitilojen tarkastukset (6 kpl) toteutuivat suunnitellusti. Yhden tupakointitilan omavalvontasuunnitelma oli puutteellinen, muutoin tarkastuksilla ei havaittu epäkohtia.

Kuluttajaturvallisuusvalvonta

Kuluttajaturvallisuusvalvonta siirtyi 1.5.2016 valtiolle ja valvonnasta on vastannut tämän jälkeen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Vuoden 2016 alussa Vantaalla oli 718 kuluttajaturvallisuusvalvonnan kohdetta. Koko vuodelle oli suunniteltu tehtäväksi 101 tarkastusta. Huhtikuun loppuun mennessä kohteisiin tehtiin 25 suunnitelmallista tarkastusta. Tarkastetut kohteet olivat kuntosaleja, talviuintipaikkoja ja kauneushoitoloita. Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia tehtiin 7 kpl.

Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontakohteita Vantaalla on noin 1250. Määrä vaihtelee jatkuvasti, kun kohteita lopettaa ja uusia perustetaan. Vuonna 2016 kohteista 717:een tehtiin suunnitelman mukainen tarkastus ja tarkastuksia tehtiin yhteensä 990. Valvontasuunnitelman mukainen tarkastustavoite oli 1044 tarkastusta, joten tarkastustavoitteesta toteutui 95 %. Toteumaa voidaan pitää erittäin hyvänä. Vähittäismyynnin tarkastuksista toteutui 98 % ja tarjoilupaikkojen tarkastuksista 86 %. Elintarviketeollisuuden ja -kuljetusten valvonnassa valvontasuunnitelman toteuma oli 93 %.

Suunnitelmallisten tarkastusten määrää pystyttiin edelleen lisäämään vuoteen 2015 verrattuna. Tämän johdosta myös valvontamaksujen tuottotavoitteet saavutettiin hyvin.

Elintarvikevalvontatietojen julkaisujärjestelmä Oiva on otettu käyttöön vuosien 2014 ja 2015 aikana. Vantaalla paras Oivallinen -arvio annettiin 35,5 % tarkastuksista, 42,6 % päätyi arvioon hyvä, 21,2 % tarkastuksista havaittiin korjattavaa ja 0,7 % kohteista sai arvosanan huono. Korjattavaa- ja huono-arvosanoja annettiin 2,9 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten puutteita oli ravintoloissa.

Hallinnollisiin pakkokeinoin ryhdyttiin elintarvikelain perusteella vuoden aikana seitsemässä kohteessa. Pakkokeinoin ryhdyttiin useimmiten puutteellisten pakkausmerkintöjen vuoksi.

Elintarvikkeiden näytteenottosuunnitelma toteutui projektien osalta 100 %:sesti, sen sijaan laitoksista osalta suunnitelmasta toteutui 66 %. Suunnitelman mukaisia näytteitä otettiin kaikkiaan 266 kappaletta. Vuoden aikana toteutettiin kahdeksan omaa tai muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa yhteistä elintarvikkeisiin liittyvää näytteenottoprojektia sekä osallistuttiin valtakunnalliseen Elintarviketurvallisuusviraston projektiin koskien salmonellan ja listerian esiintymistä viipaloituissa juustoissa.

Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia liittyen valituksiin, takaisinvetoihin, laatupoikkeamiin ja Elintarviketurvallisuusviraston valvontapyyntöihin tehtiin 33 ja lisäksi tarkastettiin 17 elintarvike-erää. Elintarvikkeisiin liittyviä kuluttajavalituksia ja ruokamyrkytyspäilyilmoituksia vastaanotettiin 175. Vuoden aikana selvitettiin neljää epidemiaa, joissa elintarvikkeita pidettiin mahdollisena sairastumisten aiheuttajana. Ruokamyrkytyspäilyihin liittyen tutkittiin seitsemän elintarvikenäytettä.

Eläinlääkintähuolto

Kaupungin pieneläinvastaanotolla kävi virka- ja päivystysaikana yhteensä 4633 klinikkamaksun maksanutta potilasta, mikä on 188 (4,2 %) potilasta enemmän kuin vuonna 2015. Vantaalla ja Porvoolla on ollut vuoden 2016 alusta alkaen sopimus, jonka mukaisesti Vantaa huolehti virka-ajan ulkopuolella Porvoon päivystysalueen lemmikkien (214 kpl) kiireellisestä hoidosta. Vastaavasti Porvoon alue huolehtii Vantaan suurelainten eläinlääkinnästä. Vantaalaisten suurelaimia hoidettiin vuoden aikana 21 kertaa.

Eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin 153 kappaletta, mikä on noin viidenneksen edellistä vuotta enemmän. Tarkastusyhteyksiä tehtiin tämän lisäksi 66 kappaletta ja eläinsuojelupäätöksiä Löytöeläintalolle tuotuja eläimiä koskien 18 kappaletta. Tarkastuksista 42 % johti määräyksen/kiellon antamiseen tai kiireellisiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Epäkohtien määrä oli edellisen vuoden tasolla.

Toiminnan kehittäminen

Nykyisillä resursseilla yksikön valvontatavoitteet on kokonaisuudessaan saavutettu vuonna 2016 melko hyvin. Tarkastusmääriä on saatu hieman lisättyä ja valvonta on onnistuttu priorisoimaan niin, että tärkeimmät osa-alueet on pystytty valvomaan. Valvonta kaipaa tuekseen toimivia ja nykyaikaisia tietojärjestelmiä, joiden avulla valvontaa voidaan suunnitella nykyistä paremmin riskiperusteisesti ja seurata suunnitelman toteutumista reaaliaikaisesti. Valtiolla on menossa ns. VATI-hanke, jonka tuloksena valvontayksiköillä on vuoden 2019 alussa käytössään ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjausjärjestelmä.

Yksikön tarkastuksista, lupa- ja ilmoituskäsittelystä perimät tulot ovat nousseet edelleen vuoteen verrattuna 3,4 %, tuloja oli noin 212 000 €. Ympäristöterveydenhuollon yksikkö ei ole nettobudjetoitu, joten tulot eivät ole yksikön käytettävissä. Maksutaksa päivitettiin loppuvuodesta 2016 ja se tuli voimaan vuoden 2017 alusta.

Ympäristölautakunta 15.3.2017 § 15

Ympäristöjohtajan vs. esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Terveystensuojeluvalvonnan raportti 2016
- Tupakkalain mukaisen valvonnan raportti 2016
- Kuluttajaturvallisuusvalvonnan raportti 2016
- Elintarvikevalvonnan raportti 2016
- Eläinlääkintähuollon raportti 2016
- Eläinlääkintähuollon liite 2

Täytäntöönpano: Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikötietojen hallintajärjestelmä (VYHA)

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

1.kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 7248590, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi